

LES "Josep Vallverdú"

Les Blanques 21 V 93

No és l'ocasió, i per a mi no n'és ni l'hora, de fer cap conferència; les conferències com a tals, són per a d'altres moments. Però uns mots els diré, no només perquè m'han convidat amb delicada amabilitat a dir-los, sinó perquè en tinc desig.

En els que tot just han deixat de ser estudiants de C O U, veig essencialment els futurs ciutadans. Sempre, a les meves antigues classes de COU, recordava als alumnes la responsabilitat que contraïen davant la pròpia vida personal i com a grup de votants majors d'edat, ciutadans membres, ells i elles, d'un país.

Cada any milers de joves es dispersen en cerca d'un lloc universitari o tècnic superior. I van, inevitablement, a grans ciutats. Alguns a monstres de ciutats. Per sort, avui tenim el mapa universitari més escampat, descentralitzat, i si us plau per força, no tothom pot assistir a la Universitat que potser hauria triat. Les universitats privades, si proliferen, -o si proliferen les públiques, que per al cas és el mateix, ajudaran a salvar aquella incon-

venència

veniència.

Tanmateix, les comunicacions avui dia permeten de retrobar l'ambient personal, d'amistats, familiar, més sovint. Qui estudia a Saragossa o Barcelona, Tarragona o Lleida, no perd tant el contacte físic amb la família i la seva vila d'origen. I potser això pot ajudar a no despersonalitzar-lo i a no desarrelar-lo. No ho dic debades: un dels perills més grans que ens amenacen és el de perdre identitat, identitat com a poble, particularment darrere l'espillet de la publicitat planetària, de la mal interpretada modernitat, de l'opció ideològica destructora. La gran ciutat no és que contingui perill pels quatre costats, no és aquesta l'única inseguretat que podem tenir: la gran ciutat pot generar una mena de corrupció subtil i penetrant, fer-nos oblidar que ens devem a la nostra mateixa comunitat. Sobre aquest punt vaig fer la conferència inaugural del curs al Centre Comarcal Lleidatà, Barcelona 14-X-92, sota el títol de Ciutat, País, Persones, i el que diré a continuació són extrets del parlament esmentat.

~~parlament CIUTAT, PAÍS, PERSONES. Ja sé que aparentment sembla com si no volgués dir gran cosa, quasi pren els perfils formals d'un enunciat demogràfic o geogràfic. És quan us especifico que ciutat en el context d'avui ciutat vol dir Barcelona, país vol dir Catalunya i persones vol dir tots nosaltres i les generacions immediatament futures que l'enunciat pren càrrega i fins com penso palesar, virulència .~~

~~Els centres i cases comarcals quasi no tenen ^{altra} raó localitzada d'ésser que dins de Barcelona . Aquest gran gresol de tot el país, aquesta olla barrejada, manté d'una forma institucionalitzada els nuclis comarcals en tant que consciència d'un ~~arrel~~ del país dins de la capital. Els comarcans que viuen a Barcelona ^{no} són uns barcelonins més ; tenen la ciutadania de Barcelona, però la naturalesa de la comarca -en el nostre cas gran regió - que fou la seva mare ; i la pàtria comuna que és Catalunya... i en una esfera de més transcendència política els PP.~~

CC.

El 1978, a Balaguer, se celebrà una Assemblea del Poder Comarcal de la qual pocs es recorden avui ; aquella reunió ja apuntava el problema de la concentració de poder representatiu català a Barcelona i la inquietud objectiva que desvetllava. Em vaig trobar presidint aquella reunió sense haver-ho buscat, només per la mèva nul·la adscripció a la política activa i pel fet d'haver escrit sobre comarques: aquesta representativitat d'un parell d'hores no tenia importància : em permeté, però , d'adonar-me de la prevenció que, ja en aquells moments de la incipient política catalana , desvetllava en la gent de comarques un futur i absorbent poder barceloní.

L'any 1913 Gaziol , evocat abans i recollit ara, parlava d'una macrocefàlia catalana, d'un país amb un cap molt gran i un cos xic.* Avui el fenomen no ha fet sinó créixer, amb l'agravament de la taca d'oli metropolitana, de la conurbació, del

A Les Viles Espirituals (cf. aquest volum, "Ciutats Pregonades")

monstre que ha engolit Barcelonès, Baix Llobregat, mig Maresme i bona part de cada un dels Vallesos, que amenaça el Garraf i el Bages.

Sembla una frase feta : en realitat Barcelona no ha absorbit el seu entorn més que ho hagi fet París, Calcuta o Moscou. Ben prop tenim l'exemple de Madrid, possiblement més engolidor que Barcelona, i més paralizzador, això per descomptat, ~~Qualsevol població de la vora de Madrid té en aquest caire particular més greuges que les del Llobregat o del Maresme~~ : ho he pogut constatar en viatges a algun d'aquests punts de la teranyina del gran Madrid.

La ~~conurbació~~, ^{física} ~~aquella amenaça de l'Àrea Metropolitana era un més bla conflicte~~ . Molt més greu em sembla a mi el fet de la preeminència barcelonina quan vol enfrontar-se a la resta del país, separant-la-hi idealment. Que ningú no digui o argumenti que aquest fet és inventat o deformat . És, simplement:

les circumstàncies polítiques han portat a magnificar la importància innegable de Barcelona per motivacions de partit, i necessitats de tàctica electoral. Per haver escrit en aquest sentit he suscitat respostes força agres de polítics determinats, els quals, encara, negaven que aquest intent d'oposar idearis existís.

Hi ha hagut un interès a polaritzar sobre Barcelona, la gran encisera de ^{ls}Maragall, de la qual tan orgullosos ens sentim tots, la connotació de progressisme, avanç, futur, potència creativa, modernitat i postmodernitat, canvi, dinàmica; i a carregar al compte de les comarques, tan bon punt aquestes són a trenta quilòmetres del Cap i Casal, el sentit de la tradició, el dretisme, l'immobilisme, l'agrariisme endarrerit, la manca de dinàmica econòmica, la superstició i el patufisme, el catolicisme immobilista i el provincianisme.

Tot això és en part ^{admissible} ~~vert~~ : però de cap manera ho és de forma excloent . A Barcelona s'hi concentra el poder econòmic i polític, la societat influent en cercles exclusius: l'empresariat i els intel·lectuals , artistes i grans planificadors. Això ha estat fet al llarg del temps , a mesura que la societat esdevenia urbana. El fenomen tenia lloc igualment a d'altres ciutats del país en detriment del camp : de mica en mica es produïa un segon fenomen : les ciutats que havien començat a absorbir els excedents del camp esdevenen objecte d'emigració, con abans ho havien estat els pobles i viles. I l'antic home del camp ja no hi va, sinó que directament acut a la gran concentració barcelonina. I el professional de la ciutat mitjana també es trasllada a Barcelona. La força de les grans capitals és aquesta, i alhora la seva tragèdia: que poden assimilar mitjanament o bé el professional vingut de ciutats menys importants, però no assimila satisfactòriament

l'immigrant sense qualificar.

Així la ^{gran} ciutat ha esdevingut per a l'home de finals de segle, ^{contradictòria} ~~emblemàtica~~ : té moltes virtuts, però sobretot té les claus que obren ^{gran} quantitat de portes. Estudis, relacions laborals, investigació, progrés material... amb les contrapartides morals que ara no han de ser objecte d'estudi ni tan sols d'exposició aquí.

Fins al punt que alguns afirmen la fi dels territoris, la immediata reducció de tot el mapa a ciutats. Ho he sentit dir a un home considerat capdavanter en la seva parcel·la : Oriol Bohigas. Ha dit clarament a la televisió " Tot això de País, de territori, ja no té sentit . Avui dia només existeixen ciutats . "

~~L'afirmació és detonant, explosiva, però no vull condemnar-la de forma fulminant : alguna raó deu tenir per afirmar que no més compta la ciutat.~~

Ara , el distingit polític que acabo d'esmentar hauria d'explicar les ~~seves~~ afirmacions , ~~matissar les, perquè si bé jo aca-~~
~~bo de confessar que no desitjo condemnar-les de forma fulminant,~~
 ell sí que les ha fetes de manera contundent, com he dit, explosiva.

Potser volia dir que la consciència ciutadana avui és general, que tots, visquem en grans urbs o en pobles petits, posseïm un pensament urbà . Té un punt de raó, en això : avui el món està enormement comunicat, inter-relacionat , i els avenços tecnològics, utillatge i lleure (electrodomèstics ^{telecomunicació} i Televisió en primer terme) han esborrat del punt de vista material, i en bona mesura, les diferències que hi havia abans entre la ciutat i el camp. El tentacle de la civilització material (ho subratllo) arriba molt lluny, i és precís avui traslladar-nos a un racó molt incomunicat i poc productiu per trobar-nos amb signes de civilització de setanta o cent anys enrere.

En aquest sentit material la similitud entre una llar de l'Eixample barceloní i un pis o torreta de vila mitjana o fins de poble petit és notable ,molt més que les diferències. Això ha contribuït un cert anivellament econòmic, l'accés ,en termes monetaris,de l'artesanat, comerç i menestralia vilatana a un nivell de classe equiparable a la tòpica classe mitjana de les ciutats, constitutiva del comú denominador dels seus barris.

Es en d'altres nivells on no podem ni de bon tros afirmar que tot és enrasable pel mòdul ciutat. L'aspecte cultural, de serveis culturals, malgrat els esforços que es fan i es faran, queda molt per sota al país que a la capital, i en un nivell provincial o comarcal passa el mateix. De la mateixa manera que la gran ciutat, quan ha necessitat mà d'obra barata ha admès ,o ha sofert, una immigració inqualificada, quan ha necessitat cervells els ha importats. I fent-ho ha creat un mimetisme explicable : la persona que sap que val i desitja alhora millorar competitivament, va a la gran ciutat, no es

queda a la seva vila. I la gran ciutat el fagocita. Alguns mantindran els lligams amb la població i la comarca d'origen: d'altres vitalment se'n sentiran desvinculats, ~~o accediran (si els ho demanen) a fer-hi algun simbòlic acte de presència, a pronunciar, per exemple, un pregó de Festa Major, que sol ser repetitiu.~~

D'aquesta manera penso que la majoria dels qui de joves s'han traslladat a la gran Cap i Casal, fora d'alguns casos de fermesa biològica, han quedat des-terrats, fora de la terra, ~~i aquests més que no els escassos barcelonins de soca-rel, són els qui podrien afirmar que tot és ciutat, que tot és el ciment, l'ascensor, el "metro" i el telèfon i el telecomandament.~~

~~Es va dibuixant amb les meves paraules una resplendor elegiaca, com una corrua de lamentacions.~~ En tot cas fóra de dolbre, d'aquestes persones que he esmentades, les poques possibilitats d'ésser conscients de la terra mare : per a ells

la gran capital ha esdevingut el referent últim, entre altres raons perquè enfora de la gran ciutat ho veuen tot uniforme: exagerant direm que corren el risc de dir a tota extensió verda "un camp de cols": ~~incapaços d'identificar un racó concret de la seva terra i retornar-lo a la consciència primera, s'aferrren a la ciutat com al tauló de salvació. Aquests són els que podrien aplaudir el tinent d'alcalde secundant la seva afirmació que el concepte "país" és irrellevant, que tot són ciutats.~~

El món modern ens ha donat artistes i escriptors absolutament urbans i limitadament urbans, que treuen la inspiració del ciment i els gratacals, i desconeixen l'entorn: Andy Warhol o Woody Allen en són dos exemples ~~convincents. Creadors urbans.~~ Confessen llur autèntic sentiment de buit quan els parlen del camp, del país, d'allò que no sigui les cases de molts pisos, les relacions entre persones igualment urbanes i els psiquiatres necessaris per fer rutllar tot allò.

7

Per altra banda, la gran ciutat genera soledat, l'home, s'ho confessi o no, passa estones d'aclapament, i cerca companyia, si volieu un poc ànima. Hom diria que a la gran ciutat es percep més una mena de destí quotidià col·lectiu, mentre que al país es percep clarament un destí individual durable, igualment assumit com col·lectiu, però després d'haver-lo sentit individualment.

Perquè existeix un país : malament aniríem si no fos així . Fonamentalment l'home se civilitzà quan aprengué de caçar, i de fer-se un teulat sota el qual aixoplugar-se, i deixà de viure als arbres i de collir fruits: la recessió de la selva va obligar-lo a caminar, amagar-se, espigar, fabricar-se armes, tot per menjar la cacera que feia. Es va fer un teulat, i va viure també troglodíticament: i va acotar un territori, on desenvolupà l'agricultura i la ramaderia . Havia creat la ciutat.

A la ciutat es coneixia tothom : els cognoms van trigar a

produir-se, ja fossin apel·latius Joan de Bernat (nom del pare) ja d'ofici, Joan Ferrer, Boter, Calderer , ja de procedència geogràfica: Joan de Solsona, Pere de Castellnou.

En aquells termes, de ciutat petita, on tothom es coneixia, les persones encara constituïen una família gran, i el territori de la ciutat era el seu país , generalment dominat per un senyor. La posterior concentració de poder en la monarquia fongué de mica en mica els territoris ciutadans , vilatans i els senyorials en el concepte de pàtria política : fou l'expansió i l'imperi, sobretot fou la identificació de les persones amb el país. Això podia tenir uns signes, les banderes, i aquest fet de l'assumpció per part de tots els nostres avantapassats de l'existència d'un país donà una nova dimensió a la coexistència : a partir de la consciència nacional existiem per al món.

Sobretot la consciència nacional : aquesta seguretat ens donava força i, en les èpoques de persecució els catalans no hem volgut la supervivència i la salvació de Manresa, Orlana o Renelles : hem aspirat a la supervivència de Catalunya.

Però les condicions socioeconòmiques del món modern han acabat per concentrar el poder polític en institucions que tenen «seus centrals»,..el mot central es repeteix enormement. I aquestes seus centrals són a grans ciutats, que han estat investides del rang de capital. Capital ve de cap, allò que és superior a tot l'altre, tot l'altre essent només membres. El cap regeix i dirigeix. A les ciutats menors només hi ha "sucursals" bancàries.

Normalment els països estan orgullosos de tenir un cap. No pot negar-se que en un estat tan mal construït com Espanya, mala construcció denunciada per tots els pensadors amb cara i ulls, pels sociòlegs i pels economistes, existeix una mena d'orgull per la capital, Madrid. Madrid, que fou abans del segle XVI un llogarret al centre de la península, esdevingué per voluntat reial la capital d'un estat volgudament reconver-
tit en nació única, amb tot el prestigi afegit de la cort. En igual mesura Barcelona fou cap de Catalunya, encara que Munta-

ner li assignés la categoria de cap en la marina ,deixant per a Lleida el de cap de la terra ferma. Barcelona ha estat de sempre contemplada per tots els catalans com la capital indis- cutible; i fins avui dia, en el cas d'una certa descentralitza- ció, Barcelona hauria de conservar el gruix de competències i la més gran densitat de poder simbòlic també.

Això és indisputable ,contudent: el conflicte s'ha insinuat precisament quan s'ha volgut crear una imatge de ciutat amb un poder propi que fa solapa amb el del ~~la Generalitat~~ ^{país}. Que s'ha volgut polaritzar en dos extrems, com si la situació espacial de les cases seu del govern de la ciutat, i del govern de tot el país, cara a cara, fos la premonició de la pugna per mos- trar-se més poderós, i al mateix temps totalment representatiu. Es indubtable ,en el cas de Barcelona, el valor que té en ell mateix, valor simbòlic i real, el pes de la responsabilitat i la complexitat del seu regiment, de debò complicat i delicat: el

sol a juntament de Barcelona és més complex que qualsevol ministeri. Barcelona i la seva zona d'influència immediata són com una mena de petit país. En aquests casos, els alemanys, des de l'edat mitjana, han creat les ciutats estat: Berlin, Lübeck, Hamburg... Podria ser Barcelona una mena de ciutat-estat? Els seus pressupostos, la seva burocràcia, el seu trenat de serveis no en són gaire lluny de dibuixar-la-hi.

Però no ho és, de dret...ni de fet, encara. No té tota la independència: pertany a Catalunya com qualsevol altra ciutat, i des de fora, des del país, es contempla amb una certa susceptibilitat la prepotència barcelonina, l'urc amb què forma una mena de pinya ostentosa, acumula els millors talls de l'àpat, concentra l'economia, els mitjans de comunicació, i tantes vegades es gira d'esquena a la realitat del país, multiforme, creatiu, i deixa de ser-ne espill i magnificador.

Sembla que exagero, però no és així. Per la seva pròpia

dinàmica, Barcelona genera els més apetitosos llocs de treball, i ara no parlo únicament de compensació econòmica, sinó social, de possibilitats de trenats mutus d'influència, de promoció i de tornaveu. ~~Un professor de qualsevol de les Universitats barcelonines (ara no vull dir enclavades als carrers de la ciutat, sinó també a Bellaterra o Sant Cugat) és, en projecció, més visible que no un professor de les universitats perifèriques, a banda la vàlua intrínseca; encara que ell / ella no faci res per inflar la seva imatge, la imatge es magnifica. I el professor de les universitats perifèriques acaba fent els possibles passos per incorporar-se a un lloc de la universitat barcelonina.~~

Entenem, molts de nosaltres, que Barcelona en tant que ciutat, hauria de projectar-se damunt el país potenciant-lo, repartint un xic el pastís, a benefici de l'exemplaritat.

Però tot això que dic pot prendre's com una mostra més del que passa arreu del món, i que és inevitable: Nova York

s'endua el millor d'Amèrica del Nord, i fins del món : procedeix a una escala major que a Barcelona. I París buida les províncies de les seves millors forces humanes i de gestió. Tot això és veritat, i algunes excepcions no fan falta que esquitxar anecdòticament el teixit.

El que resulta greu és que aquí, recentment, tot això s'ha polititzat, en cerca del vot i de la seva conservació. Hi ha una realitat de país : interior, camperol, petit-industrial, més tradicional i conservador, fins i tot en les seves ciutats mitjanes o capitals de sector, amb una reconversió més lenta als costums i a la substitució de modes de vida i escala de valors que no la que s'ha operat a Barcelona. Examinant els resultats de votacions legislatives -autonòmiques - observem que enfora d'un cercle immediat a Barcelona (i en certa mesura a les grans ciutats) el vot és més defensor del país ^{global}, menys enterbolit per influències de fora, i fins malauradament de vegades motivat per aspectes que cal qualificar

de molt tradicional, excessivament tradicional . Per contra, a Barcelona , -i aquí també segons els barris, matisariem - el triomf sol donar-se a opcions arrencades de tota referència al passat, a la globalitat del país , potser sincerament servides per una imatge de modernitat, per una acceptació de la barreja lingüística, o sigui a la llarga de l'abandonament de les posicions de defensa de la integritat espiritual . En nom d'un progressisme i una obertura es van imposant criteris i realitats que fan irreconoscible el camí històric.

Honestament, quan descobrim que aquestes realitats són fàcilment polititzables, ens alarmem un bon xic. En nom del progressisme ambiental, a Barcelona es pot afluir en la defensa de l'idioma, es pot desqualificar qui manté les tradicions tostemps vigents entre nosaltres, es pot fer mofa derisòria de la pagesia o dels "bons costums " i els " bon'mot' ". En nom de la progressia, es pot ser bla i tou amb l'educació exigent en l'ètica dels infants i els joves. En nom d'un barcelonisme que no representa ni de bon tros Barcelona tota, es pot dreçar una muralla ideal que deixi

11

enfora la resta del país, que fins i tot desfiguri una constant imatge de país arrelada en la consciència dels catalans : particularment es això perillós comptant amb el gruix d'habitants de Barcelona globalment presa, amb tots els seus barris i les agregacions monstruoses recents. Perquè no podem oblidar que, posat en xifres, el ciutadà barceloní suma dos milions o tres d'habitants, i si a tota aquesta gran massa se li va aplicant una política en què les comprensibles prioritats barcelonines adquireixin carta de naturalesa excoent, i es deixa el país - i dient país vull dir tota l'altra Catalunya viva - com una zona per visitar turísticament o per anar-hi a buscar primeres matèries, es deixa d'educar un sector molt important de Catalunya.

~~Insisteixo : la polarització de la política catalana ha trobat un punt ideal per fer bascular la palanca, en la qüestió capitalina . Fa ben poc Jordi Borja va publicar a AVUI, diari que va començar amb la pretensió d'ésser el diari de tots els catalans i ha acabat essent molt exclusivament barceloní, dos articles~~

amb el títol significatiu de Catalunya i Barcelona : el govern del territori, en els quals demana que la Regió Metropolitana tingui representants al govern de la Generalitat, exactament el president de la regió metropolitana i l'alcalde de Barcelona ; és una forma més de portar la influència barcelonina a dins del govern de tot el territori. Els de comarques no podem estar d'acord amb aquesta utopia : no podem voler que la influència que segurament podria arribar a tenir ~~aqueix tancament~~ ^{en binomi que es}, detures ⁱⁿ projectes positius per a tot el país en benefici exclusiu d'una Barcelona omnipresent. Precisament ens sembla molt bé que la Corporació metropolitana i l'alcaldia de Barcelona tinguin maniobrabilitat en allò que concerneix Barcelona, i que acudeixin a la Generalitat, al govern de l'Estat i a Corporacions diverses per sol·licitar els ajuts i avals que necessitin per a la complexa tasca que han d'enfrontar. Però voldríem mantenir la Generalitat com a representant de tot el país, assignant a Barcelona el que li pertoca i a la resta del país la part també corresponent. *

Fa poc més de tres setmanes Jordi Pujol , a Estrasburg, es va mostrar prou ben informat ^{del fet} que els poders locals potser podrien tenir interès a mantenir una relació pròpia i directa amb les institucions europees. Tanmateix (i ara cito literalment) " una part dels sectors que defensen barrejar regions i municipis es mou per un cert antiregionalisme, amb la finalitat que el poder local serveixi per controlar el poder regional"

Em fa molt content de coincidir amb aquestes apreciacions, tot i que , malgrat l'existència de forts moviments regionalistes a tot Europa, el cas català té la singularitat de ser, en essència, el d'una nació sense estat.

El moviment regionalista a Europa

~~I tot això~~ es manifesta de manera paral·lela a un recl creixent dels grans estats (pretesament estats-nació ...el

president del govern espanyol i el propi monarca no deixen mai de dir nació quan volen dir estat) un recel, doncs, creixent dels grans estats a donar ales a les regions o nacionalitats. Els problemes que patí i pateix l'antiga URSS i fins el conflicte de l'antiga Iugoslàvia són carregats per part dels grans estats imperialistes (Regne Unit, Espanya, França) a les inquietes regions, autonomies etc i no als veritables àcids de tot aquest desgavell. No és estrany , doncs, que puguem detectar ara una sobtada simpatia de part dels governs dels estats unitaris per les ciutats, per les grans capitals , que volen ficar al mateix sac de les regions. * *

* * Regions, atenció, amb gran pes històric, nacions sense estat, com hem dit abans, en perpètua reivindicació d'un lloc polític al mapa del món. Catalunya és un cas tan agut d'aspiració a la independència (fins en els qui ho volen dissimular) que obliga peremptòriament l'Estat espanyol, a inventar-se totes les traves possibles per rebaixar-li els fums i entorpir-li la marxa.

Per tot el que dic i exposo, algú podria buscar en els meus mots un reflex d'aquell sentiment dels lleidatans oposat a Barcelona i al barcelonisme, un sentiment molt ben analitzat al llibre Lleida, problema i realitat. Cal dir amb fermesa que aquest sentiment irracional no l'he tingut mai, ni penso tenir-lo. Seria tant com exposar un complex, pel cap baix, d'inferioritat. Més aviat reflexiono sobre un fenomen absolutament recent, l'emmirallament de Barcelona en ella mateixa, en els seus triomfs i en les seves angoixes.

Ara els defensors de la preeminència de Barcelona, a l'empara dels Jocs Olímpics i de l'innegable impuls infraestructural que Barcelona ha sofert, i tement que futures eleccions ⁱⁿ crementin el vot que els és actualment més advers, volen acotar-se ~~a la Generalitat~~ ^{al govern general}, però a parer meu per esborrar-ne l'actual perfil. Que encaren frontalment el govern del nord

i el del sud de la Plaça de Sant Jaume es fa evident amb els
desigs exposats pel senyor alcalde de visitar l'estranger junt
amb el President de la Generalitat, per tal de promoure Barcelona
i Catalunya alhora. O en la insistència a potenciar un consell
de les regions i ciutats d'Europa enfront de l'Assamblea de
les Regions d'Europa que ara presideix el Cap de la Ge-
neralitat. Regions, però també ciutats. A banda de la fidelitat
al propi programa, encomiable com totes les fidelitats, s'hi en-
devina un afany per fer perdre pes a les regions (absurda idea,
car aquesta regió on vivim té per capital Barcelona !) afany a
què no podria deixar de contribuir la tradicional política del
centre espanyol, mal paidora d'autonomies i regionalitats.

Fora de Barcelona el país ^{respira, i molt}, i en ciutats grans, de segon
ordre i en viles poc o molt significatives; a banda l'existèn-
cia de clients dels grans partits catalans, hi ha un sediment
de cultura catalana que entén, aquest sí, la idea de globalitat,
que no exclou, que té molt viva, operant, aguda i sensible,
la consciència de necessitat de sobreviure com a poble.

És a les ciutats de fora de Barcelona on tenim més revistes

14

totalment en català , i actualment mitja dotzena de diaris a Manresa, Vic , Lleida, Girona , Reus, Tarragona... Allí , fins on les circumstàncies derivades dels malaurats quaranta anys ^{ho} han permès, s'han absorbit i assimilats més els immigrants si no hi ha arribat la rateta del mirallet barceloní en aquest camp.

Diríem que la lluita s'establirà com un esforç de salvació : cal globalitzar tot el país, fer-lo més català, més d'un sol i comú denominador : i un dels obstacles ^{que dificulten} aconseguir-ho és disfressar de motius econòmics, socials (el cèlebre progressisme) i culturals allò que no són altre que motius polítics, de política de partit.

Tant si aquest partit és del color A com del color B. La bipolarització actual podria capgirar-se demà sense que deixés de ser bipolarització . La ~~macrocefàlia~~ macrocefàlia barcelonina, a més a més, sense que desaparegui, podria, a benefici de tots, minvar : no s'han començat a idear i planejar tímidament les tasques del'eix transversal fins que el Vallès i el Garraf , és a dir, la immediatesa de Barcelona, no han estat servits de rutes, possiblement encara insuficients . Cal que entre

tots fem veure que l'únic que pot salvar-nos com a col·lectivitat és una progressiva revitalització del país tot ell, i que és important crear les bases per a una descentralització, bases que comencen per una infraestructura de serveis i un lliscament de capitals inversors fora de Barcelona i la immediata zona. La dispersió universitària encara no és suficient, fora de l'òff-Barcelonaⁿ no és prou atractiva encara. Convé fer més i més en aquest sentit. Centres bancaris, editorials, de gestió, han de situar-se fora de Barcelona, car altrament el pes de la capital convertirà Catalunya en un monstre tot cap i de membres esquistats.

I això no ho vol ningú. Llevat que sigui un suïcida. Un xic de reflexió hauria de fer veure amb claredat l'absurd de propugnar un mal català parlat i escrit, que s'acosta al castellà, només per l'afany de plantejar un model "de marca". O de menstenir o simplement, ignorar deliberadament tants d'esforços enginyosos i fruitosos, menats amb heroica constància, en tots els camps, a les altres ciutats i viles.

15

Ja comença a dibuixar-se una força comarcal en els terrenys artístic, industrial, econòmic, literari... que no ha de caure obligatòriament en el foc del gresol barceloní, tot i la conveniència del tornaveu de la capital. No hauria d'existir una perifèria respecte de Barcelona, sinó que tot hauria de ser nucli, intercomunicat, creador a tots els punts.

Al cap i a la fi, parlar de ciutat, de país, de regió, Àrea Metropolitana, territori, és referir-se en darrer terme a les persones que hi viuen. I a les persones se les governa amb intel·ligència i també amb sentit pedagògic. ~~No hem negat mai la bellesa i la fortalesa de Barcelona, i continua essent~~ ^{un dels} ~~nostre referent.~~ Que no ens l'espatllin i ens la facin indigesta.